

Tomáš Halík chce hľadať Krista za viditeľnými hranicami kresťanských cirkví.

29. júla 2021 ✝ Cirkev

Teológ Tomáš Halík. Zdroj obrázka: wikimedia commons.org

Letná škola teológie

Český teológ Tomáš Halík sa zúčastnil *Letnej školy teológie* v Dubrovniku, kde sa stretli mladí teológovia z katolíckej, protestantskej a pravoslávnej Cirkvi.

Známy teológ vystúpil s referátom na *Letnej škole teológie* v Dubrovniku, ktorú zorganizoval chorvátsky biskup Mate Uzinić, autor výroku: „*Na utečencov sa nesmieme pozeráť cez prizmu predsudkov, musíme sa s nimi stretnúť a pomáhať im. Odmietnutie pomoci utečencom je ako vojnový zločin*.“ Informáciu priniesol v roku 2015 portál Index.^[1] Svoj výrok chápe biskup Uzinić evidentne najmä v kontexte moslimských utečencov, ktorí cez balkánske hranice prechádzajú už takmer 5 rokov do Európy, k téme srbských pravoslávnych utečencov z Kosova sa biskup Uzinić výraznejšie ani v minulosti nevyjadroval.

Tento rok sa *Letná škola teológie* v Dubrovniku niesla v duchu hesla biskupa Mate Uzinića „*Viera a vierovyznania v politike a úloha kresťanov*“. V roku 2019 bola téma navrhnutá biskupom Mate Uzinićom rovnako podnetná: „*Teológia v pluralitnej spoločnosti*“. Ako Mate Uzinić uviedol, v Dubrovniku „*nebolo cieľom viesť kurz teológie, ale vytvoriť priestor pre dialóg a reflexiu nad aktuálnou problematikou cirkví a spoločností*“. Tieto témy samozrejme nemohli nechať Tomáša Halíka chladným, jednoducho musel v Dubrovniku vystúpiť a obohatiť kresťanský pluralitno-liberálny priestor vlastnými úvahami.

Biskup Mate Uzinić. Zdroj obrázku: wikimedia commons.org

V Dubrovniku vystúpili pred 40 študentami a doktorandami teológie okrem Tomáša Halíka aj Ivan Šarčević, vyučujúci na Teologickom františkánskom inštitúte v Sarajeve, sestra Teresa Forcadesová, katalánska lekárka, benediktínka a teologička, pravoslávny teológ Aristotle Papanikolau, Miroslav Volf, evanjelický teológ chorvátskeho pôvodu.

Kresťanstvo za hranicami cirkví

Tomáš Halík korešpondentovi Vatikánskeho rozhlasu priamo uviedol: *„Som veľmi rád, že som prijal pozvanie a zúčastnil sa ako lektor tejto letnej Akadémie. Tu v nádhernom prostredí Dubrovníka sa stretávajú mladí teológovia – študenti a doktorandi z rôznych kresťanských cirkví a rôznych zemí bývalej Jugoslávie. Navzájom sa inšpirujú a boria vzájomné predsudky a to nielen predsudky medzi cirkvami. Pristupuje tu ešte ďalšia dimenzia, diskutujúci pochádzajú zo štátov, ktoré pred 30 rokmi boli vo vojne a mnohé rany minulosti zostali v kolektívnom povedomí týchto národov. Cirkev má byť expertom pre odpustenie, zmierenie a hojenie rán minulosti. Myslím si, že to sa teda práve deje. Považujem to za veľký experiment a bol by som rád, aby sme niečo podobného robili tiež u nás v Čechách. Dať dohromady ľudí z rôznych cirkví a takisto z rôznych oblastí, aby sme prekonávali vzájomné predsudky a navzájom sa ekumenicky obohacovali.*

Je možné že takto pozitívne vnímaný ekumenický dialóg, aký nám predstavil teológ Halík vo vzťahu k protestantom či pravoslávny, bude Tomáš Halík presadzovať aj vo vzťahu k tradičným katolíkom a nakoniec odmietne, ako prekážku k dialógu s tradičnými katolíkmi, aj motu proprio pápeža Františka o tradičnej omši?

V poslednej dobe sa Tomáš Halík čoraz častejšie začína stavať do role budovateľa *“nového ekumenizmu, ktorý by zahrnoval ľudí stojacimi za viditeľnými hranicami cirkví a náboženstiev”* a uvažuje o vytváraní *“onoho univerzálneho bratstva, ktoré je veľkou témou súčasného pontifikátu”*.

Ak však má mať táto Halíková koncepcia, (ktorú usilovne Tomáš Halík predstavuje ako koncepciu z pápežského okolia) nádej na úspech, *“musia kresťanské cirkvi odolať pokušeniu egocentризmu, kolektívneho narcizmu, klerikalizmu, izolacionalizmu a provincializmu”*. Podľa Tomáša Halíka totiž *“nastal čas pre omnoho širší ekumenizmus, ktorý odvážne vo všetkom hľadá Boha”*. Ako ďalej Halík zdôrazňuje: *“Môžeme vnímať pandemickú pôstnu dobu s jej prázdnyimi a tichými kostolmi ako dočasné opatrenia, na ktoré čoskoro zabudneme, alebo ich využiť ako kairos – príhodný moment k tomu, aby sme hľadali novú a širšiu identitu kresťanstva vo svete, ktorý sa radikálne mení..”*

Radšej bez Halíka...

Podľa teológa Tomáša Halíka je: *“potrebné nanovo hľadať a rozpoznávať Krista, podobne ako Ho rozpoznávali apoštoli pri Poslednej Večeri a po Kristovom Zmŕtvychvstaní, ale nehľadáme Živého medzi mŕtvymi a nedajme sa zaskočiť tým, pokiaľ sa pred nami objaví Kristus ako cudzinec. Poznáme ho podľa jeho rán v ľudoch zranených životom a podľa Ducha, ktorý prináša pokoj a plaší strach. Priestor v ktorom máme hľadať Krista dnes leží za viditeľnými hranicami kresťanských cirkví.”*

Teológ Halík svojho času tiež nekriticky bránil emeritného slovenského arcibiskupa Róberta Bezáka, ktorého označil za *“múdrehu, vzdelaného, statočného a čestného pastiera, ktorý sa musel vysporiadať s*

dedičstvom svojho predchodcu (nezávislý súd dal naopak za pravdu emeritnému arcibiskupovi Sokolovi) a ktorý sa snažil ponúknuť mladým, mysliacim, duchovne hľadajúcim a európsky zmýšľajúcim ľuďom vierohodnú a príťažlivú tvár Cirkvi”.^[2] Nezabudnuteľné je aj stretnutie Tomáša Halíka so slovenskou prezidentkou Zuzanou Čaputovou, ktoré podľa výrazu tváre slovenská prezidentka intenzívne prežívala.

Takisto si pamätáme Halíkovú vyhlásenia, kde s dešpektom hovorí o *“zvykovo-folklórnej zbožnosti, do minulosti obrátených síl a kontrakultúrnem vulgárnom katolicizme, ktorý zaháňa cirkev do sektárskej, nacionalisticko klerikálnej, protieurópskej a antisemitskej podoby na okraj spoločnosti”* a zároveň vyzdvihol snahu o vytvorenie vierohodnej a príťažlivej tváre Cirkvi, snahu ísť do hĺbky a tým tiež poctivo, múdro a dôveryhodne osloviť tých, ktorí hľadajú spirituálne a morálne hodnoty pre budúcnosť. Bez komentára.

V *Katolíckom týdeníku* na tému kresťanstva a islamu, Tomáš Halík tvrdí, že kresťania majú s moslimami rovnakého Boha a že kto tieto názory odmieta, nepozná dobre kresťanstvo, pričom Halík odmieta ako spoločensky nebezpečnú, nenávistnú a až nezákonnú kritiku islamu z pohľadu kresťanstva, ktorá poukazuje na nenávisť a násilie hlásané islamom a dáva ich do kontrastu s kresťanským dôrazom na lásku.

Ale z akého pohľadu máme teda islam kritizovať, ak nie z pohľadu kresťanstva? Alebo je podľa teológa Halíka zakázané kvôli túžbam po presadení ekumenickému dialógu vôbec islam kritizovať? Kto si chce prečítať názory teológa Halíka na islam v *Katolíckom týdeníku*, môže tak urobiť tu^[3]

Tomáš Halík je progresívny, liberálny a modernisticky uvažujúci teológ, ktorý dokáže osloviť progresívne a liberálne kruhy. Pre ostatných sú jeho názory a postoje irelevantné. Tí naďalej spokojne ostanú tradičnými “ultrakonzervatívnymi” tmármi. Vydržali bez Tomáša Halíka a jemu podobných doteraz a vydržia aj naďalej.

^[1]<https://www.index.hr/vijesti/clanak/Dubrovaciki-biskup-Uzinic-Papa-je-rekao-svoje—odbijanje-izbjeglica-je-poput-ratnog-zlocina/838488.aspx>

^[2] <https://www.christnet.eu/magazin/clanek.asp?clanek=3911>

^[3] <https://www.katyd.cz/prilohy/mame-s-muslimy-stejneho-boha.html>

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/tomas-halik-chce-hladat-krista-za-viditelnymi-hranicami-krestanskych-cirkvi/>